

8. І.ПУЛЛОЙ ПРО ГЕОПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Ніконенко В.В. - студент 1 курсу

(Тернопільська академія народного господарства)

Науковий керівник: к.ф.н., доц. Ніконенко В.М.

Особливе місце в суспільно-політичних поглядах І.Пуллоу займала українська національна ідея і проблема державної незалежності України. Всебічно і переконливо обгрунтовуючи право українського народу, який був століттями пригніченим, на гідне людське життя і вільний розвиток, видатний вчений досліджує витoki української державності і причини її втрати. У зв'язку з цим він дає оцінку Переяславському договору, що був укладений між самодержавною Росією і вільною Україною. Говорячи про те, що "союз республіканської держави з деспотичною монархією був дуже неприродним зв'язком для того, щоб він міг існувати без втручань і боротьби", І.Пуллоу посилається на знаменитого англійського державного діяча О.Кромвеля, який відкрито застерігав українську республіку від союзу з московським царизмом. Лише історичні обставини і несприятливе міжнародне становище, на думку І.Пуллоу, змусили Б.Хмельницького здійснити приєднання України до Москви.

Характеризуючи російську імперію, І.Пуллоу називає її справжньою "тюрмою народів". Проте поневолені народи рано чи пізно мусять бути вільними і "зорганізовані в самостійні держави". При цьому наш видатний співвітчизник відчував симптоми занепаду царської імперії і висловлює наукове передбачення, яке вражає своєю точністю: "Ніяка велика держава не може довготривало вести політику в протиріччі із своїми інтересами. Росія веде господарство на престиж і мусять колись розоритись".

Говорячи про ідею української державності, І.Пуллоу показує її генезис, оскільки "спочатку вона була лише мрією, утопією, а потім політичною потребою і невідкладною необхідністю". Вчений переконаний, що ланцюги, якими український народ зав'язаний по руках і ногах, розірвуться, бо велич духовної сили нашого народу є непереможною.

Виходячи з історичного і геополітичного факторів, І.Пуллоу всебічно обгрунтовує міжнародне політичне значення України, яку він називає "перлиною Європи". Здобуття Україною державної незалежності, на думку вченого, сприятиме встановленню на європейському континенті

стабільності і тривалого миру, створенню нової системи міжнародних відносин.

УДК 07.00.02

9. ІВАН ПУЛЮЙ У ДОЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Сліпченко М.В. - студент 1 курсу

(Тернопільська академія народного господарства)

Науковий керівник: ст.викл. Стаднійчук О.В.

Попри титанічну наукову, винахідницьку та педагогічну діяльність Іван Пулюй все життя пильно стежив з чужини за життям українського народу, плекав надію на відродження української державності.

Патріотичні почуття й громадянське кредо вченого вилиті у книжечці "Нові і перемінні звізди", присвяченій Пантелеймону Кулішу. "Коли доведеться сему невеличкому писанню побачити світ під українським небом, то може буде воно маленькою одрадою і тим нашим землякам, що не шукають опіки в чужих, а знають, що сила і спасення лежить у нас самих..." - ці рядки із книги засвідчують про небайдужість автора до долі України.

Свої думки і міркування з приводу української державності Іван Пулюй виклав у публіцистичній праці "Україна та її міжнародне політичне значення", виданій 1915 року німецькою мовою. Автор аналізує тогочасну світову ситуацію, події першої світової війни. Він вважає, що український народ повинен їх використати для здобуття державної незалежності. При цьому розуміє, що устремління українців могла б підтримати котрась із протидіючих сил. Аргументовано довівши вороже ставлення Росії до української самобутності, Іван Пулюй радить орієнтуватися на стосунки з Австро-Угорщиною. Тим більше, що до неї входила Галичина і в складі австрійської армії воювали легіони січових стрільців - зародок майбутнього українського війська. Можливо, й тому праця написана німецькою мовою, щоб привернути увагу до української проблеми австрійські та німецькі громадсько-політичні кола.

Іван Пулюй блискуче висвітлює істину про те, що з усіх окупацій, яких зазнала українська земля, російська була найбільш нищівною. Він вірить, що "поневолені народи Росії повинні бути звільнені і зорганізовані в самостійні держави".

Автор праці доводить, що українське питання має глибокі історичні корені і велике значення для стабілізації політичного та економічного становища в Європі: "Самостійність України є гордієвим вузлом, з яким пов'язані безпека та мир в Європі..."